Algemene Beschouwingen bij de Kadernota van 2026 – 2029

INLEIDING

Voor ons als CDA Etten-Leur staat de menselijke maat centraal. Wij geloven in een samenleving waarin we naar elkaar omzien, waarin gezinnen kunnen floreren, jongeren kansen krijgen, ouderen zich gewaardeerd voelen en ondernemers ruimte hebben om te groeien. We bouwen aan een Etten-Leur waar verantwoordelijkheid en solidariteit hand in hand gaan – met respect voor de traditie én oog voor de toekomst. In deze Algemene Beschouwingen bij de Kadernota 2026–2029 geven wij richting aan dat toekomstbeeld. Een toekomst waarin goed bestuur eerlijk en transparant is, waarin gemeenschapsgeld met zorg wordt besteed en waarin inwoners zich gehoord en betrokken voelen.
We kiezen voor investeren in mensen: in vrijwilligers die het fundament vormen van onze samenleving, in jongeren die willen meedoen, in ouderen die zelfstandig willen blijven en in mensen die via werk hun plek in de maatschappij (her)vinden. We kiezen voor een gemeente die duurzaam denkt én doet, die woningen bouwt voor alle generaties en die rechtvaardige keuzes maakt, ook als het spannend wordt.
Etten-Leur is een gemeente om trots op te zijn – met krachtige wijken, een levendig centrum, een vitaal buitengebied en sterke verenigingen. Maar de uitdagingen van deze tijd vragen om visie, durf en verbinding. Als CDA Etten-Leur willen wij daar een betrouwbare bijdrage aan leveren.
Samen leven, samen werken, samen vooruit, want Etten-Leur maken we samen.

1. Eigentijds bestuur & dienstverlening op maat in Etten-Leur

De gemeente heeft een voorbeeldrol als opdrachtgever. Structureel werk hoort in loondienst. Schijnzelfstandigheid tast eerlijk werkgeverschap aan. **Etten-Leur zou volgens het CDA moeten kiezen voor vaste aanstellingen bij langdurige inzet in plaats van inhuur op ZZP basis.** Zo geven we het goede voorbeeld en waarborgen we rechtvaardige arbeidsrelaties.
Met een meevaller van € 6 miljoen en structurele extra inkomsten is een indexatie van de OZB voor het CDA niet vanzelfsprekend. Wat krijgen onze inwoners hiervoor terug? Zonder tastbaar rendement moet heroverweging plaatsvinden. Het CDA staat voor zorgvuldige en rechtvaardige omgang met gemeenschapsgeld. **Daarom stellen wij voor om voor 2026 de indexatie van de OZB niet toe te passen.**

2. Sociaal Etten-Leur

Vrijwilligers vormen het kloppend hart van verenigingen. Om hun inzet te waarderen, **stelt het CDA voor om een fonds van 25.000 euro als proef in te richten waaruit verenigingen een bijdrage kunnen vragen** om hun vrijwilligers te ondersteunen of vrijwilligers te werven. Zo blijven vrijwilligers betrokken en verenigingen gezond. Het CDA zal voor de begrotingsbehandeling 2026 hiervoor een initiatiefvoorstel indienen.
Onze jeugdburgemeester krijgt wat het CDA betreft een jaarlijks budget van € 5.000 om eigen, lokale initiatieven te realiseren. Deze middelen worden gedekt uit de pot voor de werkgroep Jeugd & Politiek Voor het bredere jongerenparticipatieplan in wording vragen we actieve samenwerking met Jongerenwerk, KPJ en scouting. **Het CDA is bereid een budget van € 10.000 voor jongerenparticipatie beschikbaar te stellen als deze partners betrokken zijn.**
Het college wil aan de Nobelaer € 3 miljoen aan subsidie verstrekken en daarnaast eenmalig € 460.000. **Het CDA steunt alleen de structurele € 3 miljoen. De eenmalige bijdrage van € 460.000 wil het CDA in een voorziening onderbrengen.** De vrijgave van dit bedrag is afhankelijk van de voortgang en resultaten van het externe verbeterplan. Jaarlijkse rapportage over de voortgang is hierbij vereist. Het CDA vindt het belangrijk dat de externe adviseurs betrokken blijven bij de uitvoering van het verbeterplan. Dus, eerst resultaat en dan pas geld. Daarnaast is er een onderhoudsvoorziening van € 700.00 voor het gebouw. De vraag van het CDA is of deze voorziening passend is.
Door bevolkingsgroei is uitbreiding van sportvoorzieningen nodig. **Het CDA stelt voor om bij de verenigingen Internos, DSE en Unitas een extra kunstgrasveld te realiseren.** Structurele kosten dekken we uit de algemene reserve via een aanvullende sportveldenvoorziening met een verplichte eigen bijdrage van de verenigingen.
Om zelfstandigheid en participatie van ouderen te versterken, **stelt het CDA voor om alle voorzieningen**

en regelingen, inclusief de Voorzieningen Wijzer te bundelen. De informatie wordt thematisch en toegankelijk beschikbaar gesteld zowel op papier en digitaal, in samenwerking met de Seniorenraad en partners.
Het CDA stelt voor, om in navolging van de gemeenten Woensdrecht en Halderberge, een pilot te starten waarbij mensen vanuit het Werkplein een jaar lang in dienst gaan bij een lokale ondernemer. Ze worden hier begeleid en opgeleid met als doel uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt. Voor deze begeleiding is het CDA bereid € 150.000 uit de Algemene Reserve te halen. Na een jaar ziet het CDA graag de resultaten terug.

3. Ruimte voor wonen en leven in Etten-Leur

De raad onderschrijft de Woonzorgvisie 2024–2029 en ziet Haansberg als kansrijke locatie. **Het CDA pleit in dit plan Haansberg specifiek voor minimaal 50 eenheden meergeneraties wonen met gedeelde voorzieningen en lichte zorg.** Ook het Turfschip willen we herbestemmen tot woonzorglocatie zodra de huidige opvang voor Oekraïners stopt. Daarnaast vragen we binnen de omgevingsplannen **ruimte voor tijdelijke(15 jaar) kleinschalige woonvormen** (30–100 m²) op erven en tuinen, zonder zorgindicatie. Denk aan tiny houses of erfwonen. We vragen het college beide sporen in 2025 uit te werken en op te nemen in het uitvoeringsprogramma 2026, met terugkoppeling in het eerste kwartaal van 2026.
Handhaving centrum: zichtbaar, flexibel en effectief. Bewoners klagen over overlast in het centrum: onveilig gedrag, fietsers, fatbikes. Het CDA vraagt om extra handhaving en inzet van de scanauto op wisselende momenten. Zo vergroten we de effectiviteit en zichtbaarheid van handhaving.

4. Economie en werk in Etten-Leur

Het is teleurstellend dat lokale ondernemers nauwelijks betrokken waren bij de verbouwing van het AZC. **Het CDA vraagt om een doelstelling bij toekomstige aanbestedingen: minimaal 50% regionaal, waarvan 25% lokaal.** Het college moet inventariseren welke specialisaties er zijn en bedrijven actief uitnodigen om mee te doen bij aanbestedingen. Hierover willen we een toezegging van de wethouder.
De raad nam in april 2025 vier moties aan voor toekomstgericht buitengebied: functiewijziging van vrijkomende agrarische bebouwing, bruikbare diverse woonvormen, verruimde sloopregeling voor bijgebouwen en oplossing knelpunten provinciale maatwerkregeling. **We vragen dit in de uitvoeringsagenda vanaf 2026 op te nemen, met tijdpad en rapportage**. Dit draagt bij aan een vitaal buitengebied en de toekomstbestendige invulling.
Het CDA is voorstander van een bruisend Etten-Leur. Initiatieven om meer evenementen mogelijk te maken ondersteunen wij van harte. Evenementen versterken namelijk ontmoeting, cultuur en economie.
Het CDA stelt voor om de eindtijd voor evenementen vast te stellen op 01:00 uur. Daarom doen we een voorstel tot wijziging in de APV en een aanpassing in het evenementenbeleid. Zo houden we Etten-Leur levendig en concurrerend.

5. Duurzaam denken en doen in Etten-Leur

In de kadernota 2024 is afgesproken dat er actie zou worden ondernomen met betrekking tot de groen-blauwe dooradering van Windgat richting Haansberg. Hier zien we nog niks van terug. **Het CDA vraagt het college om in 2026 deze verkenning met waterschap, Staatsbosbeheer en agrariërs op te starten** en vóór Q2 2026 een terugkoppeling te geven over de voortgang en rolverdeling.
Het CDA ziet graag een versnelling van verduurzaming voor woningen. De samenwerking met Alwel levert resultaten, maar we willen meer bereiken. We vragen in 2026 gerichte communicatiecampagnes, wijkgerichte aanpak voor huishoudens met laag inkomen en een actueel overzicht van regelingen en ontzorgingsmogelijkheden (energiecoach, collectieve inkoop). Zo wordt verduurzaming haalbaar en aantrekkelijk voor álle inwoners.
De ZLTO organiseerde een bijeenkomst over monomestvergisting; meer dan 20 veehouders startten met vervolggesprekken. Binnen het EUproject- CIRCUS werkt de gemeente samen aan lokale energiehubs.
We vragen het college om in 2026 de eerste resultaten en voortgangsrapportage over rendement en deelnamegraad te presenteren.

Namens het CDA Etten-Leur:
Mariëtte Nooijens, Ronnie Buiks, Kitty Hoevenberg-Aerts, Max Lambregts, Claartje Bierkens, Koen van Steen